2023

ONTWIKKELAGENDA CULTUURVELD 2022-2024

UITVOERINGSPROGRAMMA CULTUUR 2023

PROVINCIE ZEELAND

Inhoud

Inleiding en leeswijzer 3
Leeswijzer 3
1. De Zeeuwse Omgevingsvisie 4
2 De drie pijlers 5
2.1 Intrinsieke waarde van cultuur 5
2.2 Vernieuwing en verbreding 6
2.3 Basis op orde 7
3 Uitvoeringsparagraaf per discipline 8
3.1 Ontwikkelprogramma 8
3.2 Erfgoed 9
3.3 Cultuurhistorie en monumenten 9
3.4 Archeologie 10
3.5 Musea 11
3.6 Immaterieel erfgoed en herdenken 12
3.7 Cultuureducatie en -participatie 13
3.8 Toepassing codes cultuur, podia en festivals en kunstklimaat 15
3.9 Bibliotheek en media 17
4 Financiële paragraaf 18

Inleiding en leeswijzer

De hoofdlijnen van de Ontwikkelagenda Cultuurveld 2022-2024 (verder: Ontwikkelagenda) zijn in het voorjaar van 2021 vastgesteld. In de looptijd van de Ontwikkelagenda worden telkens zogenaamde bouwstenen vastgesteld. De volgende bouwstenen zijn gereed:

- Museumvisie
- Koersdocument Erfgoed
- Ontwikkelprogramma Cultuurveld (talent- en beroepsontwikkeling)

In het vervolg (2023 – 2024) volgen in ieder geval bouwstenen over:

- De drie culturele codes (Fair Practice, Governance en Diversiteit)
- Podia en festivals
- Kunstklimaat (culturele ZZP-ers, broedplaatsen, presentatieplekken en festivals)
- Uitvoeringsagenda Erfgoed (werktitel)

In dit document wordt ingegaan op de speerpunten voor 2023 en waar mogelijk een meerjarige doorkijk. De inhoudelijke kaders zijn te vinden in bovengenoemde documenten.

Van beheersen naar programmatisch werken vraagt het één en ander van de eigen organisatie en van de betrokken partners in en om het cultuurveld. Monitoring van het cultuurveld was incompleet en vroeg om een inhaalslag. Diverse 0metingen of onderzoeken (naar witte vlekken in beleid, naar mogelijke ontwikkelfuncties, naar veronderstelde organisatorische problematieken, maar ook een basisset aan data) zijn daarom opgestart en krijgen in 2023 een vervolg.

De provinciale rol en ambitie varieert per deelonderwerp en zal in 2023 verder worden geëxpliciteerd, mede op basis van de eerder genoemde monitoring. De organische benadering waarmee het veld wil vernieuwen, geldt ook voor de organisaties die structureel provinciale subsidie ontvangen.

Leeswijzer

Hieronder gaan we eerst in op de relatie tussen deze ontwikkelagenda en de Zeeuwse omgevingsvisie. Vervolgens beschrijven we de drie pijlers waarop de ontwikkelagenda gebaseerd is. Vervolgens wordt in de uitvoeringsparagraaf per discipline weergegeven wat de actiepunten voor 2023 zijn. Daar waar mogelijk wordt ook een doorkijk gegeven naar 2024.

1. De Zeeuwse Omgevingsvisie

Het provinciale beleidskader voor de ontwikkelagenda cultuur is de Zeeuwse Omgevingsvisie (2021). Met de Zeeuwse Omgevingsvisie stelt de Provincie Zeeland de ambities voor 2050 en de doelen voor 2030 vast. De doelen voor cultuur, erfgoed en archeologie zijn hiermee ook vastgesteld en vormen het uitgangspunt voor de Ontwikkelagenda cultuur.

De onderwerpen uit de Zeeuwse Omgevingsvisie die direct zijn te vertalen in de ontwikkelagenda zijn de bouwstenen Cultuur, Gezondheid, Voorzieningen en evenementen, Archeologie en Erfgoed. Deze bouwstenen vallen onder de ambities “Uitstekend wonen, werken en leven in Zeeland” en “Balans in de grote wateren en het landelijk gebied”. De genoemde bouwstenen dragen ook bij aan de andere twee ambities van de Zeeuwse Omgevingsvisie; “Een duurzame en innovatieve economie” en een “klimaatbestendig en CO_2-neutraal Zeeland”. Het komende jaar werken we verder aan de relatie tussen cultuur en ambities en doelen uit de omgevingsvisie. Wat kan cultuur bijdragen aan de woonomgeving? Of archeologie aan klimaatadaptatie? Welke creatieve ontwerpen helpen economische innovaties verder?

Voor de relatie tussen de Zeeuwse Omgevingsvisie	**Balans in de grote wateren en het landelijk gebied**	**Een duurzame en innovatieve economie**	**Klimaatbestendig en CO_2-neutraal Zeeland**
Woningvoorraad	Bodem	Arbeidsmarkt	Klimaatadaptatie
Woonomgeving	**Archeologie**	Circulaire economie	Zoet water
Voorzieningen en evenementen	**Erfgoed**	Recreatie en toerisme	Energietransitie
Onderwijs	Landbouw	Havens en bedrijven	Duurzame energie
Gezondheid	Milieu	Transport en infrastructuur	Waterveiligheid
Mobiliteit	Natuur	Visserij	
Cultuur	Deltawateren		
	Watersysteem		
	Landschap		

2 De drie pijlers

2.1 Intrinsieke waarde van cultuur

Cultuur heeft een intrinsieke waarde. Cultuur is vormend, creatief scheppend, geeft betekenis en biedt maatschappelijke verbondenheid en geeft uitdrukking aan onze identiteit. Cultuur spiegelt ook en stelt vragen. Cultuur nodigt uit tot ontwikkeling van mensen én van de samenleving als geheel. Concrete Initiatieven op structuur- en kennisniveau, zoals de Cultural Board Zeeland plaatsen wij onder de pijler 'intrinsieke waarde'.
Daarnaast heeft cultuur betekenis voor andere domeinen, opgaven en transities. Vanuit het culturele domein wordt actief bijgedragen (maatschappelijke waarde proposities) aan andere opgaven door het aandragen van oplossingen en door het stimuleren van verbindingen en debat. Cultuur is in zichzelf creatief en scheppend en voegt daarmee telkens dynamiek toe. Het is dan ook belangrijk dat de Zeeuwse samenleving mentaal ontvankelijk is voor creativiteit en dynamiek. We werken aan de intrinsieke waarde van cultuur door focus te leggen op vormende en educatieve inspanningen rondom cultuur en een (kunstenaars-) klimaat te bevorderen waarin nieuwe actoren, creatieve ideeën een kans krijgen of tot wasdom kunnen komen.

2.1.1 Cultural Board Zeeland

In zijn preadvies adviseert de Cultural Board Zeeland dat de overheden een gezamenlijke visie op de Cultuurregio Zeeland omarmen die richting geeft aan toekomstige ontwikkelingen. Een dergelijke visie zou gebaseerd moeten zijn op onderzoek (bijv. naar de behoefte voor de verschillende doelgroepen) zodat ook een verbinding wordt gemaakt met het beleid rond het maatschappelijke vestigingsklimaat. Een dergelijke visie zou vanuit diverse perspectieven (bewoners en bezoekers), de sector en de overheden moeten leiden tot een gedeelde (werk)agenda. In 2022 is de governance van de CB Zeeland verder uitgewerkt. Ook was de board samen met de Economic Board Zeeland opdrachtgever voor het uitwerken van een propositie voor een nieuwe Regiodeal met het Rijk. In 2023 wil de Cultural Board verdere stimulansen geven onder meer aan de hand van een sterkte/zwakte analyse van de sector, een 'advies' t.b.v. de vorming van een nieuw provinciebestuur en de versterking van de netwerkvorming (inter)nationaal .
De Cultural Board wil met Gent in 2023 initiatieven ontplooien om uitwisseling in het culturele veld te stimuleren. Dit mede gericht op de kandidatuur van Gent als culturele hoofdstad in 2030.

2.1.2 Maatschappelijk betekenis cultuur en verbinding andere domeinen

Uit onderzoek en ervaringen blijkt dat kunst en cultuur beweging op gang kunnen brengen in andere domeinen en beleidsterreinen. Zo heeft cultuur binnen het sociaal domein een positief effect op meedoen, kwaliteit van leven en zingeving voor burgers. Ons erfgoed en het verhaal van Zeeland verbindt ons onderling. Kunst en kunstenaars kunnen een sleutelrol vervullen in het ontsluiten en vergroten van de creatieve kracht en verbeelding in de samenleving. Door samenwerking met en tussen professionals uit verschillende domeinen wordt steeds duidelijker wat de betekenis en mogelijkheden zijn van kunst en cultuur voor grote actuele maatschappelijke thema's als dementie,

eenzaamheid, migratie of klimaatverandering. In 2023 wordt gekeken naar de mogelijkheden voor het inzetten van ontwerpend onderzoek als bijdrage aan maatschappelijke opgaven.

2.2 Vernieuwing en verbreding

In Zichtbaar van waarde (2018) adviseerde de Raad voor Cultuur aan de minister om een levendig kunstklimaat in Nederland te stimuleren en de randvoorwaarden voor een onafhankelijke kunstsector beter op orde te brengen. Dat advies is in Zeeland ook van toepassing.
Vertrekpunt in het ontwikkelprogramma cultuur is dat kwaliteit boven kwantiteit gaat. Van organisaties verwachten we is dat zij de inhoudelijke expertise hebben om deze kwaliteit te leveren. Als overheid oordelen wij echter niet over de inhoud van cultuuruitingen. Een onafhankelijke toets achten we wenselijk. Daarbij zullen we blijven inzetten op onafhankelijke, inhoudelijke expertise waarbij ook de overheid zelf wordt gespiegeld en uitgedaagd om te komen tot beleid dat past én ontwikkelt. Denk hierbij aan de Adviescommissie Samen in Zee, maar ook de uitvoering van de middelen ter ondersteuning van het kunstklimaat.

Zeeland is behalve land in zee ook grensland. Dat maakt onze regio aantrekkelijk en waardevol om samen te werken met (o.a.) Vlaanderen. Van oudsher biedt onze provincie de rust en ruimte om te experimenteren en is dit wat internationale kunstenaars naar Zeeland trok. Ook nu is Zeeland decor en inspiratiebron voor composities, festivals, installaties en film. De wisselwerking van landschappelijke en stedelijke kenmerken zoals de haven en de relaties met steden als Gent, Brugge en Antwerpen bieden kansen voor uitwisseling. In 2023 gaan we de ingezette weg verder in het verkennen van de samenwerking met specifiek aandacht voor het North Sea Port District (NSPD).

Voor een vitale cultuurregio acht Provincie Zeeland vernieuwing en innovatie noodzakelijk. Inhoudelijk, maar ook als het gaat om nieuwe spelers, om netwerkvorming, financieringsvormen en verdienmodellen.

Het maken van ruimte voor vernieuwing vraagt om gerichte sturing op het creëren van de juiste voorwaarden. De Provincie Zeeland wil vooral het klimaat voor (jonge) startende cultuurprofessionals stimuleren. Talentonwikkeling is momenteel versnipperd en beperkt in aanbod. Zowel als schakel richting de geïnstitutionaliseerde cultuur als door het ontbreken van een Zeeuwse kunstvakopleiding. In 2023 wordt gebouwd aan de versterking van talent- en beroepsontwikkeling in Zeeland via het Ontwikkelprogramma. Zie hiervoor paragraaf 3.1.

2.2.1 Grensoverschrijdende samenwerking en Regio Deal

In 2023 gaan we de ingeslagen weg met betrekking tot uitwisseling en krachtenbundeling met Vlaanderen verder doorlopen. Daarbij vormt het NOVI-gebied North Sea Port District een motor met als natuurlijke mijlpaal de ambitie van Gent om zich te kandideren als Europese culturele hoofdstad in 2030. In aanloop daarnaartoe is er in november 2022 een Zeeuwse propositie voor een Regio Deal ingediend waarin cultuur een voorname rol speelt als aanjager van de innovatie in het gebied. Hiertoe wordt geïnvesteerd in grensoverschrijdende broedplaatsen, een talentontwikkelingsprogramma en innovatiefonds. In 2023 hopen wij deze Deal met het Rijk te kunnen sluiten.

De verdere samenwerking met Vlaanderen wordt ingevuld met een uitwisseling tussen het Gents Kunstenoverleg, de Zeeuwse cultuursector (CB Zeeland en Zeeuws Cultuuroverleg) en de vereniging Comeet (intergemeentelijke coördinatie cultuur-erfgoed in het Vlaamse Meetjesland). Ook investeren wij wederom in de subsidieregeling Grensverleggers van het Vlaams-Nederlands Huis deBuren. Deze regeling is gericht op het stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking en willen we continueren. In 2023 wordt het opstellen van een culturele biografie voortgezet.

2.2.2 Samenwerking met gemeenten en Samen in Zee

Sinds de COVID 19-pandemie is het gevoel van partnerschap en een gedeelde verantwoordelijkheid voor de Zeeuwse culturele infrastructuur gegroeid. In 2021 is cultuur opgenomen in de thema-overleggen in OZO-verband[1] en onder de naam "Samen in Zee" is gestart met een gezamenlijke stimuleringsregeling, gericht op versterking van de Zeeuwse cultuursector. Wij willen ons inzetten om in de tweede helft van 2023 een derde openstelling mogelijk te maken. In 2022 zijn ook meerjarige subsidies (t/m 2024) verleend voor het basisaanbod in de Zeeuwse gemeenten via de al bestaande regionale cultuurarrangementen. Wij willen in 2023 starten met de evaluatie van deze arrangementen, en daarnaast samen met de gemeenten en het cultuurveld toewerken naar een strategische agenda voor de sector.

2.3 Basis op orde

Wij vinden het van belang vinden dat de Zeeuwse culturele infrastructuur voldoende toekomstbestendig (robuust en veerkrachtig) is opdat het culturele veld optimaal kan inspelen op en bijdragen aan de ontwikkeling van onze provincie. Daarbij is het van belang dat de verschillende kunst- en cultuurdisciplines voldoende vertegenwoordigd zijn en of het aanbod in algemene zin aansluit bij de (toekomstige) vraag. De organisatiekracht van de instellingen en de verbinding met het bedrijfsleven (cultuur als vestigingsfactor) is daarom een belangrijk thema.

2.3.1 Monitoring en evaluatie

De Boekmanstichting heeft in 2022 voor de ontwikkeling van een duurzame Zeeuwse Cultuurmonitor een inventarisatie (zgn. nulmeting) opgeleverd. Vanaf 2023 wordt gestart met de opbouw van deze Cultuurmonitor, inclusief een verdere duiding van de behoefte aan cultuur onder de bewoners en bezoekers van onze provincie. De Cultuurmonitor moet relevante informatie verschaffen voor het gesprek over de (in)richting van het cultuurbeleid, zowel van overheden als van culturele- en kunstonderwijsinstellingen en (belangen)organisaties in de sector.

Daarnaast wordt sinds 2017 de staat van rijksmonumenten (niet woonhuizen) in Zeeland gemonitord. Het betreft rijksmonumenten zoals molens, boerderijen, stadhuizen, bruggen, kerken, vestingwerken etc. Met de digitale monitor ontstaat een volledig en actueel overzicht van de restauratiebehoefte, de staat van onderhoud en de mogelijke leegstand en daarmee herbestemmingen van deze rijksmonumenten. Dit continueren wij ook in 2023.

[1] Overleg Zeeuwse Overheden (OZO)

3 Uitvoeringsparagraaf per discipline

3.1 Ontwikkelprogramma

De culturele infrastructuur van Zeeland kent witte vlekken. In het convenant tussen de regio Zeeland en het Ministerie van OCW is daarom beschreven om in een periode van vier jaar toe te werken naar een Zeeuwse basisvoorziening die de culturele infrastructuur in de cultuurregio duurzaam versterkt en kan bijdragen aan nationale doelstellingen. Provincie Zeeland matcht de beschikbare middelen vanuit het Rijk vanuit de wens een stedelijk cultureel klimaat te stimuleren, waarbij met name de aantrekkelijkheid van de provincie voor jongeren en een goed opleidings- en beroepsklimaat voor nieuwe makers centraal staat. Wij hebben in onze vergadering van 6 december jl. de programmalijnen en middelen hiervoor vastgesteld.

Dit programma kent de volgende lijnen:

1. *Versterken van de netwerkvorming* in enkele culturele hubs, te weten film en popmuziek ter versterking van de culturele infrastructuur.
2. *Talentontwikkeling en startende cultuurprofessionals*; inzet op begeleiding jonge cultuurmakers op de uiteenlopende kunstdisciplines ter versterking van kwalitatief nieuw aanbod. De intentie is drie pilots te starten; een vanuit bestaande culturele organisaties, en twee vanuit individuele kunstenaarsinitiatieven. Hierbij worden jonge cultuurprofessionals verbonden met ervaren Zeeuwse kunstenaars, dan wel (inter)nationaal opererende professionals en ontstaat een vorm van ‘gildeleren’.
3. *Investeren in het opleiding- en beroepsklimaat* van de culturele sector. Hiertoe wordt Stichting Cultuurkwadraat verder versterkt als provinciaal Ontwikkelbedrijf voor het cultuurveld met een kennisfunctie, assistentschappen en een leiderschapsprogramma om de instroom, doorstroming en zo de professionalisering van de sector verder vorm te geven. Ook wordt geïnvesteerd in een innovatienetwerk Cultuur om de sector meer te positioneren als creatieve economie.
4. *Versterken makersklimaat* door het beschikbaar stellen van middelen aan deze, juist in Coronatijd extra gebleken, kwetsbare groep. Zo komen er middelen beschikbaar voor ondersteuning projecten van kunstenaar/zelfstandige cultuurprofessionals, en stellen wij een ‘loods ateliers, werkplaatsen en presentatieruimtes’ in die helpt bij het vinden en opzetten van broedplaatsen (ateliers, werkruimtes) en presentatieplekken.

Krachten bundelen

Uit gesprekken met fondsen blijkt dat er vanuit Zeeland gemiddeld weinig gebruik wordt gemaakt van subsidieregelingen. Dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste wordt er veel zelf organiserend vermogen van instellingen en zelfstandige cultuurprofessionals gevraagd - ze zijn zowel back- als frontoffice tegelijkertijd, daarnaast is er een gebrek aan mogelijkheden tot – vaak gevraagde – cofinanciering en ontbreekt de kennis en/of vaardigheid om succesvolle subsidieaanvragen te doen terwijl er aan goede ideeën en wil geen gebrek is. Daarom plaatsen wij in 2023 en 2024 een adviseurs subsidies bij St. Cultuurkwadraat die met de sector kansrijke voorstellen opwerkt, en de relaties met bijvoorbeeld het Fonds Podiumkunsten, het Mondriaan Fonds en Fonds Cultuurparticipatie versterkt, en ook verbindingen legt met andere fondsen en regelingen (rijk en Europa).

3.2 Erfgoed

Onder cultureel erfgoed verstaan wij: gebouwde en aangelegde monumenten, archeologische monumenten, stads- en dorpsgezichten, cultuurlandschappen, (kleine) cultuurhistorische elementen én immaterieel erfgoed. Ook onze musea vallen hieronder.
In Zeeland zijn meerdere partijen die in samenwerking met de provincie het erfgoedveld vormgeven. De provincie ziet hierin een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd als stimulator en ondersteuner van de diverse instellingen, om zo niet alleen erfgoed te behouden maar ook te beleven en te koppelen aan hedendaagse opgaven.

Rol Provincie
Naast onze autonome taken hebben onze taken ook een wettelijke basis. Erfgoedtaken liggen vast in de Erfgoedwet, Wet op de Ruimtelijke Ordening en daarna de Omgevingswet. Voor de uitvoering van een aantal specifieke taken zijn bestuurlijke afspraken met Rijk, provincies en gemeenten gemaakt. Bijvoorbeeld over de restauratie van Rijksmonumenten. In het Profiel Provincies en Kompas 2020 van het IPO vormen cultureel erfgoed en monumentenzorg een kerntaak.

Koersdocument
Voor de nadere uitwerking van ons beleid voor erfgoed is in 2022 het Koersdocument Erfgoed opgesteld. In 2023 volgt een verdere uitwerking hiervan door het opstellen van een specifiek uitvoeringsprogramma erfgoed. Hieronder volgen een aantal hoofdpunten uit het Koersdocument Erfgoed, voor de volledige werkzaamheden wordt verwezen naar dit document.

3.3 Cultuurhistorie en monumenten

Restauratie grote rijksmonumenten
In 2012 zijn bestuurlijke afspraken tussen IPO en het Rijk afgesloten waarbij wij onze eigen middelen matchen met het gedecentraliseerde rijksgeld voor restauratie van rijksmonumenten.
Jaarlijks subsidiëren wij restauraties van rijksmonumenten (niet-woonhuizen). Voorwaarde hierbij is dat deze restauraties op de juiste manier worden uitgevoerd: met kennis en kwaliteit. Daarnaast is onder meer vereist dat de instandhouding en het gebruik van het monument na de restauratie gewaarborgd is. In 2023 wordt de regeling Restauratie Rijksmonumenten aangepast en opnieuw opengesteld.

Kwaliteit en Vakmanschap
De behoefte aan vakmensen in de restauratiesector is groot. Jonge vakmensen en zij-instromers zijn nodig om in de behoefte in de restauratiebouw te voorzien. We investeren in opleidingen voor restauratie zodat er voldoende vakmensen zijn die cultureel erfgoed op een professionele manier kunnen restaureren. Wij subsidiëren Restauratie opleidingsprojecten (ROP) Zeeland. In 2023 wordt hier extra inzet op gedaan in de ambitie dit project verder uit te bouwen tot een Zeeuwse restauratieopleiding.

Mobiel erfgoed
Wij continueren de ondersteuning van de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele vanwege het bijzondere museale, historische en toeristische belang waarvoor deze stichting staat.
Wij stimuleren de instandhouding en ontwikkeling van het varend erfgoed omdat dit onlosmakelijk is verbonden met Zeeland. Wij subsidiëren hiertoe de Stichting Behoud Hoogaars.

Loods Herbestemming Monumenten
Veel niet-woonhuismonumenten in Zeeland hebben geen of slechts gedeeltelijk een functie. De oorspronkelijke functie is niet of gedeeltelijk aanwezig. Daarbij is de functie vaak geen toereikende financiële drager voor het onderhoud en de ontwikkeling van het monument. Dit is een bedreiging voor het voortbestaan van het monument.
Daarnaast krijgen eigenaren of potentiele ontwikkelaars bij herbestemming te maken met een enorme hoeveelheid aan regels, mogelijkheden en subsidies. Het besef dat er bij de restauratie en herbestemming van erfgoed veel komt kijken schrikt veel initiatiefnemers/eigenaren dan ook af.
In andere provincies is de inzet van een professional die begeleiding biedt bij het herbestemmen, restaureren en/of verduurzamen van monumenten erg vruchtbaar gebleken.
Sinds eind 2021 is ook in Zeeland een Loods Herbestemming Monumenten aangesteld.
De Loods fungeert als Haarlemse olie tussen de eigenaar, instanties, overheden, bouwbedrijven, financiers en eventuele belangstellenden. Een Loods neemt niet alleen (nieuwe) aanvragen in behandeling maar gaat actief op pad om eigenaren van noodlijdende grote monumenten met een complexe herbestemmingsvraag te ondersteunen in hun project.

Verduurzamen monumenten
Met de pilot Loods Herbestemming Monumenten zet de provincie ook een stap naar het verduurzamen van een beperkte groep monumenten. De taak van de Loods is het ondersteunen van eigenaren bij het vinden van een duurzame herbestemming van het monument.
Beleid voor het ondersteunen in verduurzaming van andere niet-woonhuismonumenten wordt de komende jaren ontwikkeld.

De Zeeuwse Erfgoedcoöperatie en erfgoedorganisaties
In 2020 is besloten om de vrijwilligersorganisaties die actief zijn binnen het cultureel erfgoed geen individuele subsidie meer toe te kennen maar om hen te stimuleren om in samenwerkingsverband aanvragen in te dienen. Centraal aanspreekpunt voor deze organisaties is Erfgoed Zeeland. In 2022 hebben de aangesloten netwerkorganisaties zich verenigd in de Zeeuwse Erfgoed Coöperatie (ZEC). Vanuit dit samenwerkingsverband initieert het netwerk projecten op het gebied van materieel en immaterieel erfgoed, waarbij het contact tussen de ZEC en het bredere Zeeuwse erfgoednetwerk centraal staat. Ook in 2023 en 2024 zet de provincie zich samen met Erfgoed Zeeland in om de erfgoedorganisaties en vrijwilligers te ondersteunen.

3.4 Archeologie

De Provincie Zeeland heeft een wettelijke taak waar het gaat over archeologie. Enerzijds ontwikkelt de provincie beleid en regelgeving en ondersteunt andere overheden daarin, anderzijds draagt de provincie de zorg voor het Zeeuws Archeologisch Depot. Alle vondsten die gedaan worden tijdens archeologische opgravingen in Zeeland vallen daarmee onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Daarnaast heeft de provincie het zichzelf tot taak gesteld de archeologie meer uit te dragen naar zowel de eigen bevolking als naar toeristen. De archeologie leert ons over de ontstaansgeschiedenis van Zeeland, haar ontwikkeling door de eeuwen heen en hoe onze voorouders om gingen met uitdagingen in hun leefomgeving. Het creëert daarmee een diepe verbondenheid met de plek waar wij wonen. Het gevoel van een gedeelde geschiedenis is een van de belangrijkste pijlers van de sociale identiteit van een groep. Daarmee is de archeologie een essentieel onderdeel van wat ons Zeeuws maakt.

Voor het kunnen uitvoeren van de wettelijke taak zijn basisvoorzieningen nodig. Een belangrijke hiervan is het archeologisch depot. In 2022 zal samen met Erfgoed Zeeland, waar momenteel het beheer van het depot is belegd, en andere stakeholders in het archeologisch veld uitgewerkt worden hoe het depot toekomstbestendig georganiseerd kan worden. Hoofddoel daarbij is het adequaat zorgdragen voor de provinciale archeologische collectie, door juiste registratie, ontsluiting en conservering. Er bestaat bovendien al langer de wens om het Zeeuws Archeologisch Depot toegankelijker te maken (fysiek en digitaal) voor het publiek. Hier zal in de periode 2023-2024 uitvoering aan gegeven worden.

De Provinciale Onderzoeksagenda Archeologie Zeeland (POAZ) blijft de basis voor het te stimuleren onderzoek voor de komende jaren. Nieuwe ontwikkeling worden ook in 2023-2024 gedeeld via het Provincie breed Overleg Zeeuwse Archeologie (PROZA) en het Vakberaad van Provinciaal Archeologen. Concrete ontwikkelingen die nu gaande zijn en in 2023 nog meer de aandacht zullen hebben zijn:

- In 2023 gaat de eerste Zeeuwse Archeohotspot open, gelinkt aan het Zeeuws Archeologisch Depot en Erfgoed Zeeland. Ook wordt nagedacht over een mobiele hotspot en een digitale hotspot.
- We ondersteunen het project verdronken Stad Reimerswaal waarbij kunst, erfgoed en toerisme aan elkaar gekoppeld worden door de verdronken stad weer zichtbaar te maken.
- In 2023 wordt een start gemaakt met een internationaal project van het European Straits Initiative. Onderzoekers uit Het Verenigd Koninkrijk, Vlaanderen, Noord-Frankrijk en Nederland werken samen aan onderzoek en publieksprojecten op het vlak van de Romeinse geschiedenis en archeologie in het Noordzeegebied.
- In 2023 wordt gewerkt aan een betere digitale ontsluiting van het archeologisch depot, mogelijk door aansluiting bij het platform Atlantis.

3.5 Musea

In 2022 is het museumbeleid door GS vastgesteld. Dit provinciale museumbeleid is gericht op een kernkeuze over de basisinfrastructuur van provinciale musea: de zogenoemde themamusea. Voor de periode 2022-2024 zijn het Zeeuws Museum, Watersnoodmuseum, Zeeuws Maritiem MuZEEum, Bevrijdingsmuseum Zeeland en Industrieel Museum Zeeland als basisinfrastructuur aangemerkt en benoemd tot themamuseum. Provincie Zeeland wil de komende jaren op drie manieren gericht bijdragen aan het toekomstbestendig maken van deze vijf themamusea. Het doel is om de basisinfrastructuur van de themamusea op orde te krijgen, en ook dat ze bijdragen aan de verbreding en vernieuwing van hun blik én voor de sector. De themamusea worden gemonitord. In 2023 wordt de evaluatie voor 2024 vormgegeven.

Depot+

De huidige (gesloten) depotfaciliteiten van de cultuur- en erfgoedpartners in de provincie Zeeland zijn niet toereikend. De oppervlakte is te beperkt en de opslagruimten voldoen niet aan de vereisten op het gebied van klimaat en veiligheid. Bovendien is de collectie slecht toegankelijk. De deelcollecties die niet (permanent) worden tentoongesteld zijn verspreid over verschillende locaties: externe opslagruimten die door de partners zijn gehuurd. Voor de langere termijn is een nieuw (gezamenlijk) depot wenselijk.

Het nieuwe depot moet voldoen aan de geldende normen voor collectiebeheer, aan de vereisten voor klimaat en veiligheid, en oog hebben voor duurzaamheid (natuur inclusief en energieneutraal bouwen). Daarnaast is de beleefbaarheid van de collectie van belang. De nieuwe depot voorziening zou moeten bijdragen aan het ervaren van de schoonheid en essentie van cultuur en erfgoed in Zeeland. Door functies te combineren kan het een plek zijn van ontmoeting, gesprek en verbinding tussen de verschillende partijen en functioneren als een bruisend cultureel centrum.

In 2023 start een haalbaarheidsonderzoek naar een open depot, met mogelijk een andere culturele functie. Daarnaast wordt ook gekeken naar mogelijke locaties (herbestemming versus nieuwbouw).

Partners in het museumveld

Het Zeeuwse museale veld wordt niet alleen vormgegeven door de vijf themamusea. Zeeland kent een breed netwerk van lokale en regionale musea, vrijwilligersorganisaties en cultuur- en erfgoedinstellingen. In het museumbeleid worden deze specifiek benoemd als 'flankerende instellingen'. De professionaliseringsslag die middels het museumbeleid wordt verwezenlijkt moet ook ten goede komen van deze flankerende instellingen. Tegelijkertijd is uitwisseling van kennis en ervaring een wederkerig proces, waar door het culturele veld al actief op wordt ingezet. Zo zetten (een deel van) de themamusea zich in voor een verbetering van museum- en erfgoededucatie, die in samenwerking met (of als aanvulling op) Erfgoed Zeeland worden ontwikkeld. In 2023 en 2024 zal gekeken worden of de educatiefunctie van de themamusea breder ingezet kan worden. Daarbij zal ook gekeken worden naar de Provinciale verantwoordelijkheid en de rol van de gemeenten.

3.6 Immaterieel erfgoed en herdenken

Zeeuwse Ankers

Immaterieel erfgoed is breed en omvangrijk. In de beleidsperiode 2013-2016 is gestart met bevorderen van de inhoudelijke samenhang binnen het themabegrip cultureel erfgoed door te werken aan Zeeuwse Ankers (www.zeeuwseankers.nl) en de culturele biografie van Zeeland. Hierin wordt de informatie uit verleden en heden van een plek, een persoon, een voorwerp, een gebouw of een document in samenhang gebracht: 'verhalen die verbinden'. In het kader van Zeeuwse Ankers zijn in de afgelopen periode negen Zeeuwse Erfgoedlijnen gedefinieerd. Deze overkoepelende verhaallijnen brengen samenhang en focus in het Zeeuwse erfgoed (en met andere beleidsonderdelen) en vormen een kapstok voor nieuwe ontwikkelingen en arrangementen.

Om de beleving van de verhalen en Erfgoedlijnen nog beter op de digitale bezoeker aan te laten sluiten is er in 2022 geïnvesteerd in een markt- en productonderzoek voor de website www.zeeuwseankers.nl en de Zeeuwse Erfgoedlijnen. De uitkomsten van dit onderzoek biedt concrete handvaten om zowel website als Erfgoedlijnen interactiever te ontsluiten.

Nalatenschap Tweede Wereldoorlog

De nalatenschap van de Tweede Wereldoorlog bestaat uit materiële objecten en immateriële herinneringen die getuigen van de gebeurtenissen tijdens de oorlog. Dit erfgoed is belangrijk om te bewaren en om onderzoek naar te doen. Het houdt het oorlogsverleden levend, het zijn belangrijke bewijzen van de oorlog en ze kunnen worden benut om de betekenis voor de samenleving te vergroten.

In het Zeeuwse Nederlandse landschap zijn de sporen van de Tweede Wereldoorlog op veel plekken terug te vinden, maar er bestaat nog weinig verbinding tussen. Het is van belang dat ze worden geïnventariseerd en gepresenteerd, zodat duidelijk blijft wat voor impact de oorlog en meer specifiek de Slag om de Schelde op Zeeland heeft gehad. In 2023 wordt in afstemming met stakeholders gekeken op welke manier deze plekken zichtbaar en beleefbaar kunnen worden gemaakt en met elkaar kunnen worden verbonden. In de eerste plaats vanwege de maatschappelijke en toeristisch-recreatieve waarde maar ook vanwege kansen op het gebied van klimaatadaptatie (klimaatbuffers, waterberging, biodiversiteit). Met betrekking tot dit laatste wordt in 2023 onderzocht of een interventie gedaan kan worden rond Landfront Vlissingen.

Sporen naar slavernijverleden
De provincie werkt actief mee aan de oprichting van een kennisplatform over het slavernijverleden en de doorwerking in het heden (institutioneel racisme), vanuit het perspectief van vrijheid. Dit kennisplatform wil zich richten op onderzoek, onderwijs en culturele projecten, naar aanleiding van de vraag van het Adviescollege Dialooggroep Slavernijverleden (juli 2021), in nauwe samenspraak met landelijke initiatieven en ontwikkelingen op dit gebied. In Zeeland zijn diverse sporen van slavernij in kaart gebracht, maar het gestructureerde onderzoek moet nog beginnen. Als het kennisplatform tot stand komt is het de bedoeling onderzoek te doen naar mensen, plaatsen, gebeurtenissen en verhalen die verband hebben met het slavernijverleden. Het onderzoek richt zich in dat geval ook op archieven van het Zeeuws Archief. Ook in het project Leeuwenpoort wordt aandacht besteedt aan dit onderwerp.

Collecties 'Nieuwe muziek' en 'Forum'; herbronnen uit het verleden.
In de jaren '70 en '80 kende Zeeland een progressief kunstklimaat waarbij de Provincie en gemeente Middelburg samen de kunstmanifestatie 'Forum' van Marinus en Maria-Rosa Boezem, het Festival 'Nieuwe muziek' van Ad van 't Veer en Vleeshal als productie- en tentoonstellingslocatie voor hedendaagse kunst financierden. Hiermee ontstond een wellicht minder breed toegankelijk aanbod, maar wel een zeer productieve periode waar internationaal toonaangevende kunstenaars, componisten en musici in Zeeland resideerden. Deze nalatenschap lijkt buiten Zeeland soms meer te leven dan binnen de provincie. Echter, enkele initiatiefnemers waaronder jonge curatoren willen de collecties uit deze periode gebruiken als inspiratie voor nieuw werk. Dat start bij behoud, onderzoek en ontsluiting van deze collecties als modern immaterieel erfgoed. Niet alleen als erkenning van deze periode uit het provinciale cultuurbeleid, maar ook als inspiratiebron voor nieuwe werk. Daarbij zouden wellicht in eigentijdse vorm nieuwe edities georganiseerd kunnen worden van deze befaamde festivals van weleer.

3.7 Cultuureducatie en -participatie

Cultuureducatie is gericht op de culturele ontwikkeling van inwoners gedurende hun gehele loopbaan, maar voor wat betreft de provinciale inzet vooral de leeftijdsgroep 4-12 jaar. Kunstzinnige vorming draagt bij aan persoonlijke ontwikkeling, zelfbeeld, identiteit en burgerschap. Ook de geschiedenis van de regio draagt hier aan bij. Kunstzinnige activiteiten dragen bij aan algemene cognitieve vaardigheden; het vermogen te reflecteren, creativiteit en kritisch denken. De motorische ontwikkeling krijgt een impuls, communicatieve vaardigheden verbeteren en sociale vaardigheden als samenwerken, empathie en zelfvertrouwen van kinderen en jongeren nemen toe. (Bron LKCA)

Cultuureducatie voor de jongste groepen is veelal de eerste aanraking met kunst, cultuur en erfgoed en essentieel voor het cultureel bewustzijn van toekomstige generaties.

Wat tot nu toe gedaan?
Alle overheidslagen hebben een verantwoordelijkheid ten aanzien van cultuureducatie. In het beleid concentreert Provincie Zeeland zich op het stimuleren van de cultuureducatie op scholen en een doorgaande leerlijn voor jongeren gedurende hun gehele schoolcarrière.
De afgelopen jaren kwam dit neer op matchen van de landelijke subsidie van Cultuureducatie met Kwaliteit (vooral gericht op schoolgaande jeugd tot en met 12 jaar), subsidie voor scholierenvervoer naar culturele instellingen en ondersteuning van aanbod voor middelbare scholieren en studenten (o.a. HZ-cult) in aanvulling op landelijk beleid. Daarnaast ondersteunen we al langere tijd een aantal buitenschoolse ontwikkeltrajecten voor jongeren, waar het ontdekken en ontwikkelen van het eigen culturele talent voorop staan. Dit bevindt zich op het grensvlak van buitenschoolse cultuureducatie en cultuurparticipatie.

3.7.1 Herstructurering cultuureducatie, steunfunctie en scholierenvervoer

In 2020 is in het kader van de evaluatie van Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK II) onderzoek gedaan naar de stand van zaken in Zeeland ten aanzien van cultuureducatie in het onderwijs. Aanbevolen werd om een gezamenlijke Zeeuwse ambitie te formuleren en in die periode toe te groeien naar de uitvoering hiervan. Een belangrijke uitgangspositie voor de huidige CMK-periode is dat naast de provincie nu weer alle Zeeuwse gemeenten deelnemen en financieel bijdragen.
In 2022 zijn gemeenten en provincie het eens geworden dat de herstructurering van de cultuureducatie zich moet ontwikkelen in de richting van uitvoering in de regio (verantwoordelijkheid gemeenten) en centrale ondersteuning (verantwoordelijkheid provincie). Daarnaast is het zaak dat het eigenaarschap bij het onderwijs wordt vergroot, niet alleen als het gaat om het inhoudelijk vormgeven van het curriculum op het gebied van culturele vorming, maar ook om de financiële investeringen. Begin 2023 wordt er een voorstel voorbereid over de taak- en rolverdeling volgens dit uitgangspunt wat als startpunt zal dienen voor de keuze van de uitvoerende organisaties en de afspraken daarmee. De Provincie kiest voor het beleggen van de ondersteunende taken cultuureducatie bij stichting Cultuurkwadraat en er wordt gestart met een proces dat moet leiden tot ontvlechting van Cultuurkwadraat en Stichting Kunsteducatie Walcheren (KEW). De verwachting is dat dit eind 2023 gerealiseerd is. Er wordt gekozen voor ontvlechting omdat dit enerzijds de taakscheiding bij cultuureducatie verheldert, anderzijds is er ook sprake van een verbreding van het takenpakket van Cultuurkwadraat. Zie hiervoor paragraaf 3.1 waar ingegaan wordt op het ontwikkelprogramma.
Een voorbeeld van wat we kunnen rekenen tot een ondersteunende taken cultuureducatie betreft het scholierenvervoer naar culturele instellingen, ook wel bekend als de Cultuurbus. En dan met name het deel dat voorziet in een eenvoudig en overzichtelijk centraal reserveringssysteem en de bemensing daarvan. Een incidentele meerjarige subsidie heeft dit mogelijk gemaakt. Deze subsidie is in 2022 tussentijds verhoogd om de stijging van de vraag op te kunnen vangen. De subsidie periode loopt af in juli 2023. Er is reeds verzocht een plan op te stellen hoe dit toekomstbestendig in te bedden na afloop van de aanvankelijke impuls van de meerjarige subsidie. Een besluit over voortzetten van de Cultuurbus zal voor de zomer van 2023 genomen moeten worden.

Met het concentreren in 2021 en 2022 op vraagstukken rondom de structuur van cultuureducatie in Zeeland, heeft de evaluatie van een ander deel van het Provinciaal beleid nog niet plaatsgevonden. Dit betreft de inzet om aanbod voor het voortgezet-en beroepsonderwijs te ondersteunen. Aangezien het landelijk beleid, en ook CMK III zich steeds meer richten op een doorlopende leerlijn voor de hele onderwijsketen tot en met het Voortgezet Onderwijs is een heroriëntatie op zijn plaats. Vooralsnog

wijzigen we de inzet in 2023 niet. We hebben wel reeds afspraken gemaakt met HZ Cult om een deel van de jaarsubsidie in te zetten voor een heroriëntatie in hun opzet en uitvoering.
Bij de heroriëntatie op de Provinciale ondersteuning van aanbod betrekken we dat het docentschap voor veel cultuurprofessionals een belangrijk onderdeel is in hun gemixte beroepspraktijk. Met een gemixte beroepspraktijk bedoelen we dat veel cultuurprofessionals vaak niet 1 baan of 1 opdracht hebben, maar er verschillende naast elkaar hebben. Ook willen wij met Hogeschool Zeeland in gesprek komen over het voldoende stevig in het opleidingsprogramma van bijvoorbeeld de PABO en verzorging opnemen van cultuur zodat de docenten en verzorgenden van de toekomst in hun werk cultuur als middel kunnen inzetten.

Filmeducatie
Het Nationaal Filmfonds heeft voor de periode tot 2024 subsidie beschikbaar gesteld voor filmeducatiehubs. Film by the Sea vormt in samenwerking met Brabant en Limburg de Filmeducatiehub Zuid. Deze grensoverschrijdende oriëntatie zorgt voor een extra landelijke geldstroom (vanuit multiplier) en meer uitwisseling van kennis en kunde, te beginnen met een consulent filmeducatie die uit deze middelen wordt gefinancierd. De consulent werkt vanuit Cultuurkwadraat om goed aangesloten te zijn op de cultuureducatieketen. In 2023 moet de samenwerking geëvalueerd worden en nader besloten worden over de voortzetting. Daarbij is niet alleen relevant wat het Filmfonds gaat besluiten over de voortzetting van de ondersteuning, maar ook de ontwikkelingen binnen de Zeeuwse filmketen die zich hebben verenigd als ‘Zeeuwse filmalliantie’.

3.7.2 Cultuurparticipatie
Het Rijk maakt extra middelen vrij voor bevordering van cultuurparticipatie – amateurkunstorganisaties en culturele projecten voor met name jongeren. De middelen worden verdeeld over de grote gemeenten (G4 en G40) én Zeeland. Dat geldt voor het incidentele deel, maar er wordt in de laatste beleidsbrief nog meer middelen aangekondigd. Het is nog onduidelijk of dat op dezelfde wijze verdeeld gaat worden. Onze inzet zullen wij samen met de Zeeuwse gemeenten en koepels (IPO en VNG) afstemmen en neerleggen in een bouwsteen cultuureducatie-, -participatie en talentontwikkeling.

3.8 Toepassing codes cultuur, podia en festivals en kunstklimaat

Tot de kunsten rekenen wij zowel amateurkunsten als de professionele kunsten. De kunsten worden in het algemeen onderverdeeld in podiumkunsten (bv theater) en beeldende kunsten (bv schilderkunst).

Zoals in de inleiding aangegeven volgen in 2023-2024 nog in ieder geval bouwblokken over:

- De drie culturele codes (Fair Practice, Governance en Diversiteit)
- Podia en festivals
- Kunstklimaat (culturele ZZP-ers, broedplaatsen, presentatieplekken en festivals)

De drie Codes Cultuur
Van de door het Rijk gesubsidieerde organisaties, de basis infrastructuur (BIS) wordt verwacht dat zij werken in lijn met de drie culturele codes, te weten Governance Code Cultuur, Code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice Code. Om organisaties de tijd te geven hun werkwijzen stapsgewijs bij te stellen wordt gewerkt vanuit het principe ‘pas toe en leg uit’. Bij de Zeeuwse organisaties heeft de Fair

Practice Code de meeste aandacht. Daarbij gaat het erom of cultuurprofessionals 'fatsoenlijk' betaald worden voor hun diensten. In de praktijk accepteren zowel de professionals als culturele instellingen nog regelmatig een lagere beloning dan volgens de code passend is.
De Provincie en gesubsidieerde organisaties zijn het met elkaar eens dat loon naar werk het uitgangspunt dient te zijn, maar in de praktijk wordt hier nog verschillend mee omgegaan. Een belangrijke reden is dat betaling volgens de richtlijnen leidt tot hogere kosten, dan wel minder aanbod bij een gelijkblijvend cultuurbudget. De overheid kan hierin het goede voorbeeld geven, maar ook de consument en bedrijfsleven spelen hier een rol. In 2023 zullen wij een onderzoek uitvoeren naar 'fair pay' en zo uitvoering geven aan de statenbreed aangenomen motie hierover. Wij willen met het cultuurveld en de medeoverheden toewerken naar een duidelijke toepassing van de Rijkscodes zo snel als mogelijk.

Behalve fair-practise vragen ook de Rijkscodes rond inclusie en good governance onze aandacht. De code inclusie heeft een directe relatie met thema's als herdenking slavernijverleden en cultuurparticipatie door alle groepen. Good governance kent een relatie met de professionalisering van de sector, inclusief een gezond beroepsklimaat.

Podia en festivals
In 2022 zijn wij gestart met een extern onderzoek door de kwartiermaker cultuur, uitgevoerd door bureau &Maes. Mogelijk gemaakt door een subsidie van het Fonds Podiumkunsten en het Letterenfonds levert de cultuurmaker een advies op over versterking van de culturele infrastructuur in Zeeland. De subsector podia en festivals wordt gebruikt als zogeheten business case voor de bredere cultuursector, en daarmee levert het onderzoek input voor een bouwsteen voor de pijler 'basis op rode'. Juist de podiumketen is een goede business case voor de bredere cultuursector omdat hier vraagstukken als de aanwezigheid en bereikbaarheid van voorzieningen, de afstemming tussen vraag en aanbod (zowel nu als in de toekomst én met een trend van 'festivalisering') en vragen op het gebied van professionalisering en organisatiekracht actueel zijn door een acute opvolgingsvraag in een deel van deze keten. Het conceptadvies van de kwartiermaker is in december 2022 opgeleverd. Begin 2023 wordt een start gemaakt om met de gemeenten en cultuurveld de aanbevelingen om te zetten in toekomstgerichte interventies.

Kunstklimaat
In Zeeland willen we letterlijk en figuurlijk ruimte maken voor hedendaagse kunst(enaars). Dat wil zeggen: ontwikkelruimte en uitdaging bieden. Het is belangrijk dat talenten zich kunnen ontwikkelen, er ruimte is om werk te maken en aan publiek te laten zien, horen en lezen.
Een vitaal kunstklimaat is essentieel voor de culturele basisinfrastructuur. Kunstenaars en culturele professionals zijn de 'voedende bron' van het cultureel ecosysteem en houden het kunstklimaat levend(ig) als zij de mogelijkheid krijgen om met hun werk het systeem van nieuw leven te voorzien. In esthetisch, scheppende maar ook zeker in kritische zin.
Voor zowel huidige als toekomstige kunstenaars is behoefte aan meer en voldoende werkplaatsen en –ruimte, van ateliers tot presentatieruimte. In verbinding met én ondersteund door de bestaande culturele instellingen. Bovendien biedt Zeeland in potentie juist voordelen ten opzichte van andere delen van Nederland als het – letterlijk - om betaalbare werkruimte gaat. Zowel in het project Creative City Boost als in overleg met het OZO en het stedennetwerk Z4 gaan we op zoek naar mogelijkheden voor betaalbare werkruimten voor kunstenaars. Ook in het ontwikkelprogramma, en de nieuwe regiodeal vormen broedplaatsen een speerpunt van beleid.

Domeinoverstijging focus 2023 – Creative City Boost
In 2021 is er een aanvraag ingediend en toegekend in het Europese subsidie programma React-EU van OP-Zuid. De regeling is er op gericht om via innovatie economisch herstel te stimuleren post-covid. Het project wordt uitgevoerd onder de naam *"Creative City Boost; creëren en ondernemen in de Zeeuwse steden"*. Provincie Zeeland is de penvoerder, CBK Zeeland is projectpartner. Uitgangspunt is dat het samenbrengen van de cultuursector en de middenstand in de binnensteden tot innovaties kan leiden die beide sectoren én de Zeeuwse stadscentra een 'boost' kunnen geven. In 2022 zijn ideeën gevormd en omgezet in pilotprojecten, die in 2023 worden uitgevoerd. Het project heeft een looptijd tot eind 2023. In de loop van 2023 zullen wij bezien of het project in het kader van een nieuwe openstelling van OP-Zuid kan worden gecontinueerd.

3.9 Bibliotheek en media

De Provincie Zeeland subsidieert op grond van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen via ZB Bibliotheek van Zeeland (de ZB) de ondersteuning aan de Zeeuwse basisbibliotheken, de POI-functie. Het gaat hier om het interbibliothecair leenverkeer, ontwikkeling van innovaties ten behoeve van lokale bibliotheken en netwerkverantwoordelijkheid. Naast deze wettelijk provinciale taak ontvangt de ZB jaarlijks subsidie voor de PLUS-functie (de collectie op HBO+-niveau), talentontwikkeling & cultuureducatie en maatschappelijke projecten.
Binnen de jaarlijks met de ZB te maken prestatieafspraken is dan ook en grote diversiteit variërend van het organiseren van debatten (dialoog), lees- en schrijfbevordering, talentontwikkeling op gebied van kunst en cultuur, maatschappelijke projecten en ondersteuning bij het werven van subsidie.
Als grote culturele instelling is vanuit de Ontwikkelagenda voor ZB een belangrijke rol weggelegd voor het verder ontwikkelen en versterken van de cultuursector in Zeeland. De ZB heeft in een schriftelijk reactie op de Ontwikkelagenda aangegeven welke kansen en uitdagingen deze biedt en hoe ZB denkt de komende jaren hierop in te zetten.
In 2023 zal met ZB het gesprek worden gevoerd over de wijze waarop hier concreet invulling aan wordt gegeven. Daarbij zal ook de uitwerking van de landelijke Netwerkagenda Openbare Bibliotheekvoorzieningen 2021-2023 worden betrokken, die onder meer betrekking heeft op drie grote maatschappelijke opgaven:
1. Het bevorderen van lezen;
2. Het stimuleren van participatie in de informatiesamenleving;
3. Het aanmoedigen van een leven lang ontwikkelen.

3.9.1 Onderzoeksfunctie Zeeland – HZ-Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving (HZ-KCSZ)

Het HZ-Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving (HZ-KCZS) doet in opdracht van de Provincie onderzoek naar sociaal-maatschappelijke, culturele en economische onderwerpen in Zeeland. Het gaat om Zeeuwse brede thema's. Jaarlijks wordt een onderzoeksagenda opgesteld. De onderzoekers herkennen trends en ontwikkelingen in Zeeland, beschrijven en analyseren deze. Deze resultaten zijn openbaar, worden (digitaal) gepubliceerd en staan ten dienste van het provinciaal beleid, die van de Zeeuwse overheden en maatschappelijke organisaties in Zeeland. In 2023 zal door het Kenniscentrum onder meer onderzoek gedaan worden voor de Cultuurmonitor Zeeland en naar de Zeeuwse Arbeidsmarkt.

4 Financiële paragraaf

(Zie separaat document “Financiën ontwikkelagenda cultuurveld 2023”)